

BESLUT
2010-12-17 Ärendenr:
NV-03454-10

Enligt sändlista

Beslut om licensjakt efter varg 2011

Beslut

Naturvårdsverket beslutar, med stöd av 23 d och 24 d §§ jaktförordningen (1987:905), samt med beaktande av skyddsreglerna i artikel 12 och undantagsreglerna beträffande jakt i artikel 16 i Art- och habitatdirektivet (92/43/EEG) om licensjakt på totalt 20 vargar i Dalarnas, Gävleborgs, Västra Götalands, Värmlands, Örebro och Västmanlands län.

Naturvårdsverket beslutar med stöd av 59 § jaktförordningen att detta beslut ska gälla utan hinder av att beslutet överklagas. Angående överklagande, se bilaga 9.

Villkor

För att uppfylla kravet på strängt kontrollerade förhållanden i 23 c § jaktförordningen beslutar Naturvårdsverket att nedan angivna villkor gäller för jakten enligt detta beslut. Efterlevnaden av dessa villkor är en förutsättning för att jakt enligt Naturvårdsverkets beslut ska få bedrivas. Jakt som bedrivs mot givna villkor sker således utan stöd av beslutet och i strid med fredningsbestämmelserna i 3 § jaktlagen. Straffbestämmelser för jaktbrott och grovt jaktbrott finns i 43 respektive 44 § jaktlagen (1987:259). För jaktbrott kan även den dömas som förfarit med oaktsamhet.

*Var, när och hur många djur får fällas?*¹

Jakt på totalt 20 vargar tillåts i Dalarnas, Gävleborgs, Västra Götalands, Värmlands, Örebro och Västmanlands län.

¹ Det kan komma att ske avlysning av fler områden ifall någon invandrare eller F1 blir känd innan jaktstart, se sid 22.

Dalarnas län

Jaktområde: Hela länet med undantag för det område i Rättviks kommun som är markerat på kartan i bilaga 4. Länet delas därutöver in i två delområden.

Delområde 1, avgränsas med vägarna 1047 från riksgränsen mot Norge ner till Torgås, väg 71 från Torgås till Fiskarheden, väg 1024 från Fiskarheden till Älvdalen, väg 1023 från Älvdalen till Rot, väg 1029 från Rot till länsgränsen mot Jämtlands län. Området avgränsas i bilaga 5 till detta beslut.

Antal: 6 djur, varav 1 djur i det område som avgränsas av delområde 1 bilaga 5 till detta beslut.

Gävleborgs län

Jaktområde: Hela länet, med undantag för det område i Ljusdals, Ovanåkers och Bollnäs kommuner som är markerat på kartan i bilaga 6 och bilaga 7.

Antal: 3 djur

Västra Götalands län

Jaktområde: Kommunerna Strömstad, Tanum, Dals-Ed, Bengtsfors, Åmål, Munkedal, Färgelanda, Mellerud, Uddevalla, Stenungsund och Kungälv. Samt de delar av kommunerna Lilla Edet, Trollhättan och Vänersborg som ligger väster respektive norr om Göta älv.

Antal: 2 djur

Värmlands län

Jaktområde: Hela länet.

Antal djur: 6 djur

Örebro län

Jaktområde: Hela länet

Antal djur: 2 djur, varav max 1 djur söder om E18, det område som avgränsas i kartan bilaga 8.

Västmanlands län

Jaktområde: Hela länet.

Antal djur: 1 djur

Jakttid

Jakt är tillåten från och med 15 januari till och med 15 februari 2011.

Avlysning

Jakten ska avlysas då det *totala* antalet djur fällts eller påskjutits² inom ett län eller berörd del av ett län eller om jakttiden löpt ut.

² Påskjutning: Skott har avlossats mot varg och med avsikt att fälla varg och det har inte konstaterats att vargen fällts.

Vilka får utföra jakten?

Den som har jakträtt i områden som omfattas av detta beslut har rätt att delta i licensjakt efter varg inom det jaktområde han/hon har jakträtt, under förutsättning att jakträtten omfattar jakt efter varg.

Jaktledarens ansvar

Jakt får inte bedrivas utan att en ansvarig jaktledare är utsedd på förhand vid varje jakttillfälle. Vid ensamjakt är den ensamme jägaren jaktledare.

Jaktledaren är ansvarig för att information från myndigheterna kommer fram till jägarna och att information om jaktutfallet kommer fram till myndigheterna samt att villkoren för jakten efterlevs.

Jaktledaren ska minst en gång i timmen informera sig om hur många djur som återstår av tilldelningen i det område där jakt efter varg bedrivs.

Jaktledaren ska före jaktens början informera samtliga jaktdeltagare om villkoren för jakten, kommunikationsbestämmelser samt om övriga regler som kan behövas för jaktens genomförande. Jaktledaren ska vidare informera om skyldigheten att inneha vapenlicens och att ha löst jaktkort (viltvårdsavgift).

Jaktledaren ska informera varje jaktdeltagare om att han/hon bör vara ansvarsförsäkrad, bör bära röda band eller motsvarande kännetecken under jakten samt att han/hon före jakten bör ha förvissat sig om att vapnet är inskjutet och att han/hon har tillräcklig skjutskicklighet för att bedriva jakt efter varg under rådande förhållanden.

Jaktledaren ska informera varje jaktdeltagare om riskerna för skadskjutning av varg, uppmana jaktdeltagarna att beakta riskerna/svårigheterna vid skott på långa håll, att endast skjuta rena sidoskott och endast mot stillastående djur.

Krav på registrering av jägare

49 § andra stycket jaktförordningen (1987:905) föreskriver att den som avser bedriva licensjakt efter varg ska registrera detta vid jaktkortsregistret. Med beaktande av riktlinjer om bestämmelserna i EU:s art- och habitatdirektiv (92/43/EEC)³ gör Naturvårdsverket bedömningen att undantag från anmälningsskyldigheten kan göras och att endast jaktledaren behöver registrera sig för licensjakt efter varg. Naturvårdsverket beslutar därför med stöd av 49 § jaktförordningen om undantag innebärande att endast ansvarig jaktledare behöver anmäla till jaktkortsregistret att licensjakt ska bedrivas.

Registrering kan ske via Naturvårdsverkets hemsida

<http://www.naturvardsverket.se/sv/Arbete-med-naturvard/Jakt-rovdjur-och-vilt/Jakt/Jaktkort-och-jagarexamen/Registrering-for-jakt-pa-varg-och-lodjur/> eller talsvar 0771-18 34 11.

³ Guidance document on the strict protection of animal species of Community interest under the Habitats Directive 92/43/EEC. Final Version. Februari 2007

Vilka djur får fällas?

Varg får jagas oberoende av kön och ålder.

Tillåtna jaktmedel m.m.

Av 14 till 16 §§ Naturvårdsverkets föreskrifter och Allmänna råd om jakt och statens vilt (NFS 2002:18) framgår att jakt efter varg endast får bedrivas med kulvapen och ammunition som fyller kraven för klass 1.

Naturvårdsverket erinrar om bestämmelserna i 9 § första stycket 3 jaktförordningen (1987:905) gällande inskränkningar i jakttiden som säger att ”Varg, järv, lo, hjort, rådjur och mufflon får jagas bara fr.o.m. en timme före solens uppgång t.o.m. en timme efter solens nedgång. Under timmen efter solens nedgång får jakten endast bedrivas som vaktjakt eller smygjakt” samt 17 § andra stycket samma förordning gällande kravet på eftersökshund.

Fångstredskap

Licensjakt efter varg med stöd av detta beslut får inte bedrivas med fångstredskap.

Åteljakt

Licensjakt efter varg med stöd av detta beslut får inte bedrivas med hjälp av åtel. En åtel definieras i detta beslut som material som iordningställts i syfte att locka till sig vilt.

Söka efter spår

Naturvårdsverket beslutar med stöd av 24 d § andra stycket jaktförordningen att tillåta användning av motorfordon för att på befintligt vägnät söka efter vargspår.

Under tiden 14 januari -15 februari 2011 eller till dess Länsstyrelsen avlyst jakten får spår av varg sökas från motorfordon som färdas på väg som återfinns på Lantmäteriets terrängkarta i skala 1:50 000. Motorfordon har samma betydelse som i 1 § lagen (2001:559) om vägtrafikdefinitioner. Beslutet innebär att sökande längsmed väg får ske för så kallad ringning för att fastställa djurens ungefärliga vistelseplats. Undantaget ger inte rätt att från motorfordon skjuta, spåra, förfölja eller genskjuta varg. Undantaget ger inte heller rätt att nyttja motorfordonet för att förhindra att vargen kan undkomma eller för att avleda dess uppmärksamhet från den som jagar. Terrängmotorfordon (t.ex. snöskoter) får inte användas. Naturvårdsverket erinrar om att terrängkörningslagen (1975:1313) och terrängkörningsförordningen (1978:594) reglerar hur körning i terräng får ske. Naturvårdsverket vill även erinra om bestämmelserna i 22 § jaktförordningen om att det inte får finnas ammunition i vapnets magasin vid transport i ett motordrivet fortkaffningsmedel.

Anmälan av fälld varg

Jaktledaren ska utan dröjsmål och senast inom en timme från det att vargen fällts eller påskjutits anmäla detta till länsstyrelsen (se tabell 1).

Län	Telefonnummer Rapportering av fälld eller påskjuten varg	Telefonnummer information om återstående tilldelning	Telefonnummer för Media
Dalarna	023-813 84	023-810 47	070-5107979
Gävleborg	070-241 46 21	026-17 11 99	026-17 11 94
Västra Götaland	031-60 71 99	0521-60 57 57	031-60 71 71
Värmland	054-19 73 75	054-19 71 51	
Örebro	070-60 39 866	019-19 30 09	070-387 88 62
Västmanland	021- 19 50 19	021-13 15 02	021- 19 50 18

Tabell 1.

Efter det att varg fällts eller påskjutits får ytterligare jakt efter varg inte bedrivas inom det område jaktledaren ansvarar för, dock med undantag för eftersök av skadad varg. Även om en platsundersökning visar att vargen inte är skadad enligt vad som anges nedan, får jakt inte fortsätta innan jaktledaren fått besked från länsstyrelsen om att tilldelning återstår inom länet eller aktuell del av länet.

I samband med anmälan om fälld djur ska länsstyrelsen informera jaktledaren om hur det ska förfaras med det fällda djuret. Länsstyrelsens besiktningsman kontakter jaktledaren angående tidpunkt och plats för besiktningen. Jaktledaren är ansvarig för att vargen, skottplats respektive fallplats kan besiktas snarast efter överenskommelse med länsstyrelsens besiktningsman. Jaktledaren uppmanas att underlätta för besiktningsmännen, t.ex. genom att undvika att trampa sönder vargspår vid skottplats/fallplats. Besiktning ska ske inom 24 timmar från den tidpunkt djuret fälldes. Besiktningsmannen ska ha tillträde att besikta skottplats/fallplats även om jakten fortsätter i området. Skytten ska finnas tillgänglig för att uppvisa fallplats för besiktningsman.

Vid anmälan ska jaktledaren ange följande uppgifter som antecknas av länsstyrelsen:

1. ansvarig jaktledare,
2. skyttens namn, adress och telefonnummer,
3. när djuret fällts eller påskjutits (datum och klockslag),
4. var djuret fällts eller påskjutits (plats som går att återfinna på karta 1:100 000, kommun)
5. djurets kön.

Varg som påskjuts i ett jaktområde och faller i ett annat jaktområde ska avräknas i det jaktområde där den faller om tilldelning återstår i detta jaktområde. Om

jakten är avlyst eller inte varit tillåten i det område där vargen faller ska djuret avräknas i det område där djuret påskjutits.

Anmälan, eftersök och dokumentation av påskjuten varg

Jaktledaren ska omedelbart anmäla en påskjuten varg till länsstyrelsen. Den som påskjutit en varg ska fullfölja eftersök till dess vargen återfunnits död eller anträffats skadad och avlivas, alternativt till dess allt tyder på att vargen är oskadad. Jaktledaren ansvarar för att eftersök genomförs. Jaktledaren ska redovisa hur eftersöket genomförts till länsstyrelsens besiktningsman. Länsstyrelsens besiktningsman ska besöka skottplatsen och tillsammans med jaktledaren och skytten genomföra en fältkontroll och följa upp vad som skett efter skott. Besiktningsmannen och jaktledaren ska dokumentera vidtagna åtgärder i blankett *Påskjuten varg – platsundersökning och eftersök* bilaga 3.

Länsstyrelsen ska därefter besluta om den påskjutna vargen ska avräknas. Påskjuten varg ska avräknas såvida det inte har påvisats genom fältkontrollen att vargen är oskadad.

Besiktning av fälld varg m.m.

Jaktledaren är ansvarig för att fälld varg och skottplats/fallplats snarast uppvisas för länsstyrelsens besiktningsman. Vargen ska inte tas ur (kroppen och huvudet ska vara intakt) och ej flås innan besiktningsmannen har tagit alla mått. Länsstyrelsen är ansvarig för att besiktning sker senast inom 24 timmar från den tidpunkt vargen fälldes.

Besiktningsman ska tillsammans med skytten fylla i blankett *Registrering av fälld varg* bilaga 1.

Genom besiktningsmannens försorg lämnas den flådda kroppen till Statens Veterinärmedicinska Anstalt (SVA)⁴. Den flådda kroppen ska vara komplett, dvs. alla tår (exklusive klor), alla svanskotor, kraniet samt (för hanar) testiklar och penisben ska medfölja kroppen. Del av skinn som är eller kan misstänkas vara angripet av skabb ska också insändas. Om den fällda vargen inte flås i samband med besiktningen är det skinnets ägares ansvar att den flådda kroppen kommer till SVA inom fem arbetsdagar från det att djuret fällts.

Besiktningsmannen ska vid besiktning ta ett hudprov, (referensprov 1x10 cm). Vidare ska besiktningsmannen märka vargskinnen med transponder (mikrochipen sitter i brickan) vid sidan av flåsnittet vid buk eller bröst samt märka kroppen med Länsstyrelsens id nummer. Kopia av blanketten *Besiktning, provtagning och märkning av fälld varg* bilaga 2 ska omgående sändas till Naturvårdsverket⁵.

⁴ Statens Veterinärmedicinska Anstalt, Obduktionssalen, Viltsektionen, Travvägen 12A, 751 89 Uppsala

⁵ Naturvårdsverket, 106 48 Stockholm, telefon 010-698 10 00, fax 08-20 29 25.

Jakträttshavarens rätt till delar av varg

Skinnet från vargen ska tillfalla jakträttsinnehavaren på det jaktområde där det aktuella djuret avräknas från tilldelningen under förutsättning att ovan nämnda uppgifter rapporterats samt att den flådda kroppen, komplett enligt beskrivning ovan, överlämnats till besiktningsmannen eller inom fem arbetsdagar från det att djuret fällts kommit till SVA samt övriga villkor i detta beslut följts.

Underlåter jaktledaren eller jakträttshavaren att uppvisa skottplats/fallplats eller om platsen inte kan återfinnas eller om jakträttshavaren vägrar att lämna ifrån sig kroppen inklusive huvudet tillfaller hela vargen eller, om djuret inte återfinns, värdet av detsamma staten.

Blanketter

Besiktningsmannen ska tillsammans med jaktledaren fylla i *Registrering av fälld varg* bilaga 1. I samband med besiktning och märkning av djuret ska besiktningsmannen fylla i blanketten *Besiktning, provtagning och märkning av fälld varg* bilaga 2. Kopia/dubblett av samtliga blanketter ska sändas till SVA.

Rekommendationer*Sändarmärkta vargar*

Naturvårdsverket anser att det är viktigt att licensjakten efter varg sker på ett sätt som minimerar antalet sändarmärkta vargar som fälls. Av detta skäl ombeds jägare som deltar i jakt efter varg att, om möjligt, inte fälla sändarmärkta djur.

För att undvika att sändarmärkta djur fälls i högre utsträckning än andra djur uppmanar Naturvårdsverket berörda länsstyrelser samt Sveriges lantbruksuniversitet att stänga ned vargwebben och vargtelefoner under den tid och i de områden som licensjakten bedrivs.

Observationer av vargpar eller vargflockar

Jaktledarna ombeds att rapportera observationer av vargpar eller flockar till respektive länsstyrelse. Rapportering kan ske per telefon, helst samma dag eller första vardag efter observationen. Denna rapportering kommer att underlätta inventeringen av varg, och därmed förbättra underlaget för kommande års jaktbeslut.

Rov-SMS

Naturvårdsverket erbjuder länsstyrelserna och jaktledare i länen som omfattas av vargjakten 2011 möjligheten att utnyttja ett SMS-system för att underlätta och effektivisera informationen om aktuell tilldelning och eller avlysning under vargjakten.

Systemet togs fram i samarbete mellan Jägareförbundet Värmland och Länsstyrelsen i Värmland under förra vargjakten. Projektet blev mycket uppskattat av dem som deltog och man lyckades undvika överskjutningar. Avsikten är att underlätta för jaktledarna och påskynda rapporteringen i samband med jakt på exempelvis varg för att i möjligaste mån undvika överskjutning. Jaktledarna får möjlighet att registrera sig på en hemsida www.rov sms.se och kommer sedan att få SMS med information om hur många djur som återstår av tilldelningen i det län som man registrerat sig. Särskilt i områden med dålig täckning kan SMS-systemet bidra till att minska risken för överskjutning.

SMS-systemet är en tjänst som erbjuds under vargjakten 2011 men jaktledaren är ändå skyldig att minst en gång i timmen ha kontakt med Länsstyrelsen för att få information om aktuell tilldelning i det område han/hon jagar.

Media

De flesta länsstyrelser som berörs av vargjakten 2011 har ett telefonnummer avsett för media, se tabell 1.

Annan information

Krav i övrig lagstiftning för hantering av vargskinn

Kommersiella aktiviteter som annonsering, köp, byte, försäljning eller förevisning av varg, vargskinn eller andra delar av varg, är förbjudna enligt artikel 8.1 i Rådets förordning (EG) 338/97. Jordbruksverket kan medge undantag från förbudet, om det kan visas att exemplaret åtkommit lagligt. För vargar skjutna i enlighet med detta beslut, kan Jordbruksverkets⁶ intyg om undantag från förbudet inhämtas. Ägaren kan då sälja eller byta skinnen. För export, import eller reexport krävs särskilt tillstånd från Jordbruksverket.

Länsstyrelsernas och andra myndigheters åtgärder i samband med jakten

Länsstyrelsen är mottagare av anmälningar av fällda och påskjutna vargar och informerar jaktledaren om dennes och skyttens skyldigheter. Länsstyrelsens besiktningsman kontaktar jaktledaren angående tidpunkt och plats för besiktningen.

Länsstyrelserna ska tillhandahålla telefonsvarare med aktuell information om hur många djur som fällts och vad som återstår av tilldelningen.

Länsstyrelsen ska avlysa jakten när kvoten är fylld inom länet eller i förekommande fall i del av länet. Beslut om avlysning delges snarast berörda

⁶ Intyget är förenat med en avgift på 350 kronor som Jordbruksverket, 551 82 Jönköping, telefon 036-15 50 00, fax 036-15 50 05 debiterar.

polismyndigheter, jakträttshavare, jaktvårdsföreningar, medier och övriga på lämpligt sätt.

Länsstyrelsen ska förordna besiktningsmän som besiktar samtliga fällda vargar, fallplatser samt märker vargskinnen med transponder (mikrochip).

Länsstyrelsens besiktningsman dokumenterar eftersök av påskjuten varg.

Förordnade besiktningsmän ska ha genomgått utbildning som genomförts av Viltskadecenter.

Besiktningsmannen fyller tillsammans med jaktledaren i blanketten *Registrering av fälld varg* bilaga 1 samt fyller själv i blanketten *Besiktning, provtagning och märkning av fälld varg* bilaga 2.

I samband med besiktningen överlämnas det flådda djuret till besiktningsmannen. Genom besiktningsmannens försorg lämnas flådd kropp till Statens Veterinärmedicinska Anstalt (SVA)⁷. Den flådda kroppen ska vara komplett, dvs. alla tår (exklusive klor), alla svanskotor, kraniet samt (för hanar) testiklar och penisben ska medfölja kroppen. Om den fällda vargen inte flås i samband med besiktningen är det skinnets ägares ansvar att den flådda kroppen kommer till SVA inom fem arbetsdagar från det att djuret fällts.

När den flådda kroppen lämnas in till SVA följs anstaltens rutiner för döda djur som finns på Internet under adressen:

http://www.sva.se/sv/ navigera/tjanster_produkter/Patologi/Doda-djur/.

SVA står för fraktkostnaden i form av den skattefria delen av den statliga reseersättningen.

Del av skinn som är eller kan misstänkas vara angripet av skabb ska också lämnas in. Flådd kropp ska om möjligt inte frysas och inte heller tas ur. Kontakta snarast SVA för överenskommelse om förvaring och frakt. Frågor om hantering och transport av kropp till SVA besvaras av Arne Söderberg (070-222 27 66) och Jessica Åsbrink (0730-97 98 14).

Efter obduktion och egen provtagning förvarar SVA delar av proverna. Övriga prover, samt det kompletta skelettet, förvaras på Naturhistoriska riksmuseet.

Vid besiktningen tar besiktningsmannen också ett referensprov (hudprov med hår, ca 1x10 cm) samt ser till att referensprovet sänds till SVA. Referensprov kan lämnas tillsammans med djurkroppen till SVA.

Länsstyrelserna sänder senast den 1 april 2011 till Naturvårdsverket en rapport i digital form i Excelformat (tillhandahålls av SVA) över hur många djur som fällts eller anmälts påskjutna med stöd av detta beslut. Rapporten utgör rapporteringsunderlag till EU i enlighet med habitatdirektivets artikel 16.2, och

⁷ Statens Veterinärmedicinska Anstalt, Obduktionssalen, Viltsektionen, Travvägen 12A, 751 89 Uppsala

innehåller uppgifter om djurets kön, skyttens namn, adress och telefonnummer samt tidpunkt (datum och klockslag), plats (fastighet, kommun, koordinater i rikets nät) och hur respektive varg fällts (jaktmetod). Till rapporten ska även bifogas ett dokument där det framgår vilka erfarenheter som vunnits i samband med jakten. Samt ifyllda blanketter *Registrering av fälld varg* bilaga 1 och *Besiktning, provtagning och märkning av fälld varg* bilaga 2 och i förekommande fall *Påskjuten varg – platsundersökning och eftersök* bilaga 3. Sammanställningen skickas även som e-post till natur@naturvardsverket.se

Rapport över fällda vargar ska fortlöpande under jaktperioden skickas till vargjakt@sva.se SVA uppdaterar därefter information om licensjakten på sin hemsida www.sva.se.

Fällda vargar registreras av länsstyrelsen i Rovdjursforum som synobservationer under den egna inventeringen "Licensjakt varg 2011".

Naturvårdsverket förutsätter att länsstyrelserna rapporterar om varg fälls lagligt med stöd av beslut om skyddsjakt. Även olaglig jakt ska rapporteras. Sådana uppgifter redovisas till Naturvårdsverket före den 30 september 2011.

Bakgrund

Samråd

Naturvårdsverket har den 3 november 2010 begärt att länsstyrelserna i Dalarnas, Gävleborgs, Västra Götalands, Värmlands, Örebro och Västmanlands län senast den 6 december 2010 ska inkomma med yttrande över licensjakten.

Den 10 december sammanträdde verkets Nationella råd⁸ för rovdjursfrågor och diskuterade bland annat licensjakten.

Yttranden från länsstyrelserna

Länsstyrelserna i Dalarna, Gävleborg, Västra Götaland, Värmland, Örebro, och Västmanlands län har inkommit med yttranden om licensjakt efter varg. Länsstyrelserna har anfört i huvudsak följande.

Länsstyrelsen i Dalarnas län

Länsstyrelsen föreslår att länet delas in i två delområden och jakt på särskilda revir avstyrks. Tilldelningen i landet bör fördelas proportionellt. Jakten bör inriktas på yngre vargar och jakt efter revirhållande par och sändarmärkta djur ska undvikas.

⁸ I rådet ingår Rovdjursföreningen, Svenska Naturskyddsföreningen, Världsnaturfonden, Svenska Jägarförbundet, Jägarnas Riksförbund, Viltskadecenter, Lantbrukarnas Riksförbund, Fäbодукarna, Samernas Riksförbund, Skogsindustrierna och Länsstyrelserna.

Det viktigaste med licensjakten är, förutom att begränsa den till 210 individer, att den skapar acceptans för vargen. Av det skälet bör det samlade rovdjurstrycket särskilt framhållas. Länsstyrelsen befarar en möjlig tillvänjning av lapptyg om vargar i en pressad situation lär sig smita under lapptyget och därmed så förloras långsiktigt ett verksamt medel i de förebyggande åtgärderna runt fåbodarna.

Angående jaktstarten finns i huvudsak två tydliga förslag. Flera delegater i Dalarna anser att den bör börja som jakten 2010. En annan linje är att börja några veckor senare vilket skulle ge något ljusare och längre dagar. Den senaste jakten hade flera inslag av eftersök och besiktningar i mörker.

Länsstyrelsen i Gävleborgs län

Länsstyrelsen förordar att licensjakt utformas som avlysningsjakt i hela Gävleborg med undantag för Galvenreviret. Tilldelningen bör grundas på förekomst av varg. Länsstyrelsen efterfrågar vägledning om hur uppgifter om skytten ska hanteras så att det blir en nationell likriktning i frågan samt ett förtydligande när det finns stöd för att förfölja vargarna med bestämmelserna i jaktlagen och artskyddsförordningen.

Länsstyrelsen i Västra Götalands län

Länsstyrelsen föreslår att licensjakten i första hand koncentreras till ett av länets revir Ed/Halden och att antalet djur som får fällas i detta område begränsas till fem djur. Om antalet tilldelade vargar inte har fällts inom perioden 3 januari-15 februari föreslås avlysningsjakt i hela länet t.o.m. den 28 februari. Länsstyrelsen anser att jägarnas kontroll av återstående kvot bör ske varannan timme.

Länsstyrelsen i Värmlands län

Länsstyrelsen föreslår att hela Värmland ska vara jaktområde och avstyrker jakt på särskilda revir. Vidare föreslås att tilldelningen i landet bör fördelas enligt samma principer som för jakten 2010.

En del jakttekniska detaljer bör förbättras så att skadskjutningarna minimeras, t ex genom utökad utbildning av skyttarna så att de bättre förstår vargens beteende i jaktsituationer och hur gevären fungerar i svår kyla. Detta kan ha betydelse för detaljer som behov av kamouflagekläder och stöd för vapen. Ett påbud om att endast skjuta på stillastående djur är önskvärt.

Länsstyrelsen i Örebro län

Länsstyrelsen föreslår att den totala jaktkvoten på varg fördelas mellan länen proportionellt mot antalet föryngringar i respektive län.

Vidare föreslår länsstyrelsen att jakten i Örebro län bör bedrivas som avlysningsjakt i hela länet, dock får max ett djur fällas söder om E18. Länsstyrelsen föreslår ingen indelning i jaktområden och ingen prioritering av revir ur skadesynpunkt. Länsstyrelsen föreslår vidare att jakten kan inledas den 3 januari 2011 och bör avslutas innan den 15 februari.

Länsstyrelsen i Västmanlands län

Länsstyrelsen föreslår en liknande princip för tilldelning i mellersta rovdjursförvaltningsområdet som tillämpades under licensjakten i år, d.v.s. då de flesta reproducerade vargreviren ligger i Dalarnas och Värmlands län tilldelas huvuddelen av vargarna dessa län samt att övriga vargar fördelas lika mellan Västmanlands län och de övriga län som Naturvårdsverket beslutat skall få bedriva vargjakt kommande vinter.

Länsstyrelsen anser dessutom att denna strategi ger många jägare möjlighet att delta i vargjakten och att acceptansen för rovdjurspolitiken kan komma att öka.

Förekomst av varg i Sverige och på den skandinaviska halvön

Den svenska vargstammen inventeras genom heltäckande inventeringar som görs i hela landet. Sedan 2002 har samtliga landets länsstyrelser ansvar för rovdjursinventeringarna i det egna länet. Länsstyrelsernas ansvar omfattar planering, genomförande, dokumentation, sammanställning och utvärdering av inventeringsarbetet.

Inventeringsverksamheten regleras genom Naturvårdsverkets föreskrifter och Allmänna råd (NFS 2007:10) om inventering av stora rovdjur.

Viltskadecenter samordnar länsstyrelsernas insamling av vargprover för DNA-analyser som är ett viktigt redskap i inventeringsarbetet. DNA-prover används även för att avgöra om enskilda vargar härstammar från den finskryska eller den skandinaviska populationen, något som kan vara viktigt då Naturvårdsverket eller länsstyrelserna ska fatta beslut om skyddsjakt efter enstaka vargindivider.

För varg genomförs inventeringsarbetet i huvudsak genom spårningar på snö under vintersäsongen. Föryngring av varg kan även konstateras på barmark, exempelvis genom undersökningar av lyor eller rendez-vousplatser som använts av vargarna under sommarperioden. Alla observationer som har betydelse för inventeringsresultaten kvalitetssäkras av länsstyrelsens fältpersonal. I arbetet med rovdjursförvaltningen har länsstyrelserna tillgång till Rovdjursforum, en nationell databas om rovdjur.

Den svensk-norska, skandinaviska, vargpopulationen inventeras med enhetliga inventeringskriterier och dokumenteras med hjälp av en årlig gränsöverskridande inventeringsrapport⁹. Rovdjurspolitiken i såväl Sverige som Norge innebär att Norge enbart räknar ”helnorska” föryngringar till det norska beståndsmålet medan Sverige även tillgodoräknar sig föryngringar i gränsrevir.

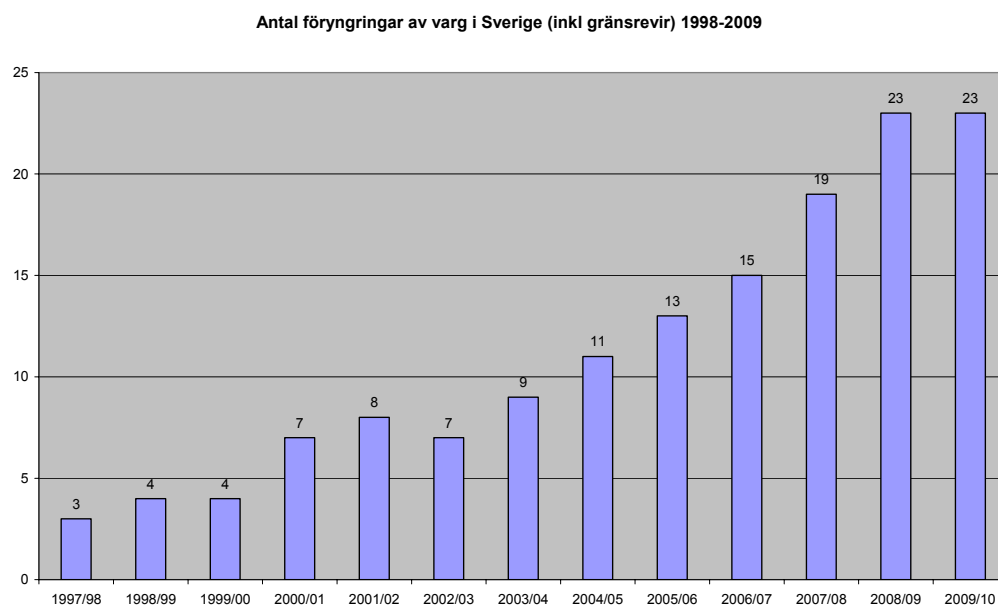
⁹ Se Wabakken, Aronson, Strømseth, Sand, Maartmann, Svensson, Flagstad, Hedmark, Liberg & Kojola: *Ulv i Skandinavien: Statusrapport för vintern 2009-2010*. Høgskolen i Hedmark 2010.

Även om det aldrig blev helt tomt på varg så var den skandinaviska vargpopulationen nästan utrotad under perioden 1960 – 1990. Under denna period blev det aldrig dokumenterat mer än 10 vargindivider under en och samma vinter. På 90-talet ökade den skandinaviska vargpopulationen med 25-29 % i genomsnitt per år. Ökningen har fortsatt under 2000-talet, men ökningstakten har minskat till 13 % den senaste tioårsperioden. Merparten av den skandinaviska vargpopulationen finns i Sverige. Inventeringen 2009/2010 visade att den verkliga tillväxten sista året före jakten var 14 %.

Status vintern 2009-2010

Vintersäsongen 2009-2010 registrerades mellan 218 och 238 stationära vargar på den skandinaviska halvön. Dessa vargar fördelades på 28 familjegrupper, 21-24 revirmarkerande par och 9-14 ensamma stationära djur. 26 föryngringar konstaterades.

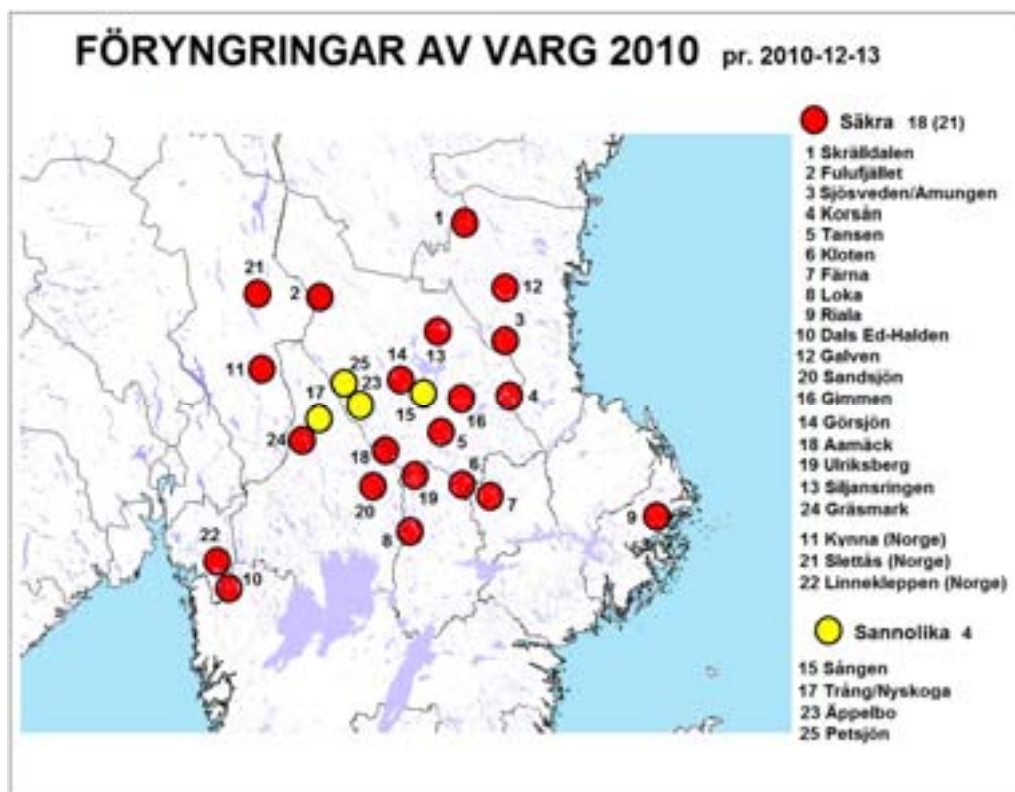
Av de mellan 218 och 238 stationära vargarna på den skandinaviska halvön dokumenterades 158-172 individer i Sverige, 33-37 över gränsen medan 27-29 individer enbart uppehållit sig i Norge. Av de 26 föryngringar som dokumenterats skedde 19 i helsvenska revir, fyra i gränsrevir och tre i norska revir. Det officiella svenska inventeringsresultatet är således 23 svenska föryngringar. Inventeringsresultatet för antalet vargföryngringar i Sverige åren 1998 -2010 redovisas i figur 1.



Figur 1. Antalet föryngringar av varg i Sverige, inklusive gränsrevir, 1998-2010. (Källa: Länsstyrelserna och Rovdjursforum)

Preliminär status vintern 2010/2011

Inventeringssäsongen för varg pågår fram till den 28 februari 2011, hittills har länsstyrelserna kunnat dokumenterat 18 säkra och 4 sannolika föryngringar av varg 2010, se Figur 2.



Figur 2. Antalet föryngringar av varg i Sverige/Norge 2010-12-13. (Källa: Länsstyrelserna och Rovdjursforum)

Den skandinaviska vargpopulationens genetiska situation

Naturvårdsverket redovisade i februari 2009 regeringsuppdraget *Förslag till åtgärder som kan stärka vargstammens genetiska status* (Dnr 429-8585-08 Nv). I redovisningen av uppdraget redogörs för den skandinaviska vargpopulationens genetiska situation. En kortfattad redovisning följer nedan.

Den ursprungliga skandinaviska vargpopulationen dog ut på grund av jakt under 1960-talet. Den nuvarande populationen grundades av två finsk-ryska vargar vintern 1982-83. Vintern 1990-91 invandrade ytterligare en varghane av östligt ursprung och bildade par med en skandinavisk hona. Dessa tre vargar utgjorde fram till våren 2008 hela den genetiska basen för den populationen. År 2008 har ytterligare två invandrade hanvargar från den finska populationen etablerat revir och fått sina första kullar.

Inaveln är mycket hög i den skandinaviska vargpopulationen. Den höga inaveln beror på den smala genetiska basen, samt att populationen under drygt 20 år

bestått av färre än 100 individer och därför haft en genetiskt mycket liten effektiv populationsstorlek. Även om stammen vuxit med i genomsnitt 14 % under de senaste åren hade inavelsnivån ökat till ca 30 % ($F = 0,3$) vintern 2007-08. Detta innebär att vargarna i genomsnitt är närmare besläktade med varandra än helsyskon och ligger långt över den nivå ($F = 0,062$) som Svenska Kennelklubben anser vara oacceptabel för hundar genom kusinparning.

De tre invandrande vargar som nått den skandinaviska reproducerande stammen under de senaste 20 åren har varit för få för att tillskottet av nya gener ska motverka inaveln. Skadliga arvsanlag verkar ha en hög spridning i populationen. Inavelsdepression yttrar sig i reducerad reproduktion jämfört med icke inavlade vargar och i förekomsten av en rad ärftliga defekter.

I samband med redovisningen av regeringsuppdraget ansåg samtliga forskare som varit involverade i uppdraget att det genetiska läget för den skandinaviska vargstammen är allvarligt samt att stammen är alltför isolerad och i behov av nytt genetiskt material.

Naturvårdsverket, Statens Jordbruksverk och Statens Veterinärmedicinska Anstalt redovisade i december 2010 regeringsuppdraget *Genetisk förstärkning av den svenska vargstammen*¹⁰. Redovisningen ska ligga till grund för kommande beslut om en tillförsel av högst 20 vargar inom 5 år som gynnar den genetiska statusen hos den skandinaviska vargstammen. De tre myndigheterna har funnit att vargstammen kan förstärkas genetiskt med hänsyn till genetik, smittskydd och djurskydd. En sådan tillförsel är en förutsättning för att licensjakt på varg ska kunna genomföras med bibehållen bevarandestatus.

Illegal jakt efter varg

Forskare vid det Skandinaviska vargprojektet har studerat dödligheten i den skandinaviska vargpopulationen. I samband med en rapport¹¹ om dödlighet och illegal jakt redovisades att den dominerande dödligheten utgjordes av illegal jakt, uppdelad på säker respektive sannolik illegal jakt. Totalt uppgick den illegala jakten under perioden 1999-2006 till $16,2 \pm 6,7$ % av vargstammen årligen och motsvarade ungefär hälften av all dödlighet.

¹⁰ Naturvårdsverket, Statens Jordbruksverk och Statens Veterinärmedicinska Anstalt 2010, Genetisk förstärkning av den svenska vargstammen Svar på uppdrag om rutiner för införsel och utplantering av varg i Sverige.

¹¹ Liberg, O., Sand, H., Wabakken, P & Pedersen, H.C. 2008. Dödlighet och illegal jakt i den skandinaviska vargstammen. Viltskadecenter Rapport nr 1-2008. 42 sidor.

Attityder till varg

Sveriges Lantbruksuniversitet har åren 2004 och 2009 studerat svenskars inställning till rovdjur och rovdjurspolitik¹². Studien visar att en majoritet av befolkningen på nationell nivå och länsnivå accepterar de nationella mål om rovdjurens förekomst som riksdagen beslutat. Dock finns det i rovdjurslänen stora minoriteter, och lokalt även majoriteter, som vill minska målen för bland annat varg. I studien ingår två län med etablerad förekomst av varg; Dalarna och Gävleborgs län. Studien visar att det i ett flertal kommuner med vargförekomst¹³ finns en majoritet av befolkningen som vill minska det nationella målet för varg. I Gävleborgs län har det skett en statistiskt säkerställd ökning av andelen av befolkningen som vill minska det nationella målet för varg. Även resultaten för Dalarna län tyder på en ökning av denna andel, men förändringen är inte statistiskt säkerställd.

Tidigare jakt på varg och annan känd dödlighet

Statens Veterinärmedicinska Anstalt (SVA) har redovisat antalet djur som dött under perioden 1 januari 2010 – 7 december 2010;

- 28 djur fällda under licensjakten
- 11 djur har fällts vid skyddsjakt på myndighets initiativ
- 3 djur har fällts på enskilda initiativ
- 10 djur har trafikdödats
- 6 djur har dött av andra orsaker (drunkning, trauma, ej fastställt)

Forskningsrapport om utformning av licensjakt efter varg

Inför vargjakten 2010 fick vargforskningsprojektet vid Sveriges Lantbruksuniversitet, Skandulv, i uppdrag (Dnr 235-6367-09 Nv) av Naturvårdsverket att utreda olika aspekter av en licensjakt efter varg i Sverige och dess möjliga konsekvenser för den skandinaviska vargpopulationen. Uppdraget omfattade även att lämna ett förslag till utformning av en licensjakt som motverkar hög täthet av varg i delar av Mellansverige och som motverkar den skandinaviska vargpopulationens dåliga genetiska status.

Slutrapporten¹⁴ redovisades i december 2010. Rapporten redovisar fyra olika typer av beskattningsstrategier som kan användas vid licensjakt; slumpmässig avskjutning, jakt på enbart ensamma djur, uttag av hela flockar och jakt på enbart reproduktiva djur. Författarna rekommenderar en jakt på utvalda revir kombinerad med en slumpmässig jakt. Vidare diskuterar rapporten konsekvenserna för kvarvarande valpar om bägge föräldradyren i en flock fälls vid olika tider på året. Forskarnas bedömning är att valparna har en god chans att

¹² Sandström, C. & Ericsson, G. Om svenskars inställning till rovdjur och rovdjurspolitik. SLU. Umeå 2009.

¹³ Kommunerna Ovanåker och Ljusdal i Gävleborgs län samt kommunerna Älvdalen, Vansbro, Rättvik, Mora och Malung i Dalarna län.

¹⁴ Liberg, Sand, Chapron, Forslund, Ahlqvist, Ängsteg. Reglerande beskattning av den svenska vargstammen 2010.SLU

överleva även om de blir av med båda föräldrarna i januari. Forskarna har även analyserat tidpunkten för när de flesta parningarna sker och hur detta kan påverka vid vilken tidpunkt jakten senast måste avslutas.

Forskarrapporten rekommenderar att kända revir med invandrade vargar och första generationens avkomma till sådana invandrade vargar undantas från jakt. Forskarrapporten menar att det är mycket små skillnader i genetiskt bevarandevärde mellan övriga revir. Av detta skäl och på grund av den kommande genetiska förstärkningen av den skandinaviska vargpopulationen menar forskarna att en rangordning av dessa revir utifrån genetiskt värde kan ges liten betydelse vid jaktbeslut. Vidare menar forskarna att det är svårt att med jakt styra lokala tätheter av varg.

Forskarrapporten påtalar att det finns ett stort antal osäkerheter och slumpfaktorer i systemet och att detta gör att ett exakt mål inte kan uppnås varje enskilt år. Forskarna menar att skevheter i resultaten får korrigeras påföljande år och att förvaltningen därför måste vara mycket flexibel och adaptiv.

Naturvårdsverket gav i oktober 2010 ett uppdrag (Dnr 235-4894-10) till Sveriges Lantbruksuniversitet att utifrån erfarenheterna av den gångna vinterns jakt efter varg och senaste tillgängliga inventeringsdata beräkna lämpliga beskattningsnivåer för att uppnå riksdagens etappmål om minst 20 årliga föryngringar och en stam som inte överstiger 210 individer.

Naturvårdsverket erhöll den 1 december 2010 slutrapporten¹⁵ från Sveriges lantbruksuniversitet. Forskarna har arbetat med tre olika beskattningsmodeller för att beräkna antalet djur som bör fällas för att uppnå det förlängda etappmålet om 20 årliga föryngringar och riksdagens beslut om att förvaltningen ska utgå från en stam som inte överstiger 210 djur. Eftersom den viktigaste faktorn för dessa beräkningar, stammens inneboende tillväxttakt, varierar starkt och slumpmässigt mellan åren, kan inte en exakt siffra ges. I stället ger forskarna ett intervall inom vilket beskattningen bör ligga. Detta intervall är mellan 18 och 20 djur vid en tillväxt på 13 %. Vid en tillväxt på 18-19 % beräknas uttaget till mellan 29 och 40 djur.

¹⁵ Liberg, Sand, Forslund & Chapron 2010 Reglerande beskattning av den svenska vargstammen 2011. SLU

Skäl

Proposition och riksdagsbeslut om en ny rovdjursförvaltning

Riksdagen har den 21 oktober 2009 beslutat om regeringens proposition 2008/09:210 En ny rovdjursförvaltning. Riksdagen har genom beslutet godkänt mål för vargstammens utveckling som bland annat innebär:

”att Sverige får en livskraftig vargstam med en god genetisk status, att tillväxten av antalet vargar begränsas genom en förlängning av etappmålet för antalet årliga föryngringar av vargar, att etappmålet kompletteras med kraftfulla åtgärder som stärker populationens genetiska status, att högst 20 individer som ökar den genetiska variationen i den svenska vargpopulationen ska införlivas i populationen under de närmaste fem åren fram till 2014, att införlivandet av de genetiskt friska individerna i första hand sker genom att underlätta för naturligt invandrade vargar, t.ex. genom att flytta individer från renskötselområdet till populationen utanför renskötselområdet, och i andra hand genom aktiv utplantering av vargar som hämtas från genetiskt friska populationer med östligt ursprung, att delegationsbeslut ska ta hänsyn till naturliga variationer, exempelvis att antalet föryngringar varierar från år till år, och därmed utgå från en populationsstorlek som inte överstiger 210 vargar i Sverige, att populationens tillväxt regleras genom beslut om begränsad licensjakt kompletterad med skyddsjakt av skadegörande individer, och att etappmålet med begränsad tillväxt, i kombination med åtgärder för en vargstam med god genetisk variation, gäller fram till dess att effekterna av vargstammens utveckling inom Sverige och bedömningen av artens gynnsamma bevarandestatus, inklusive resultatet av de inledande åtgärderna för stärkt genetik, har utvärderats och redovisats.” (2009/10: MJU8, s. 6-7)

I propositionen anges följande skäl för regeringens förslag:

”Mot bakgrund av de åtgärder som regeringen avser att genomföra för att stärka vargstammens genetiska status behöver tillväxten av den svenska vargstammen inte vara av samma omfattning som hittills. Vargstammen bör hållas på en nivå som långsiktigt skapar en större acceptans för vargen i vår fauna.” (s. 33)

I propositionen anger regeringen vidare att:

”En begränsad licensjakt efter varg och järv kan tillåtas om jakten inte försämrar artens bevarandestatus eller förhindrar återställande av en gynnsam bevarandestatus. Skyddsjakt bör dock prioriteras, i synnerhet efter järv. Det bör tydliggöras att jakten ska ske under noggrant kontrollerade förhållanden. Frågan om användning av åtel och fällor vid licensjakt behöver utredas vidare.”

Juridiska förutsättningar för licensjakt efter varg

Art- och habitatdirektivet förbjuder avsiktligt dödande av bland annat varg. De möjligheter till undantag från förbudet som direktivet medger genomförs med motsvarande bestämmelser i jaktlagen (1987:259) och jaktförordningen (1987:905).

I 23 c § jaktförordningen regleras förutsättningarna för licensjakt efter stora rovdjur: *”Förutsättningen för att licensjakt efter björn, varg, järv och lo ska kunna tillåtas är att det inte finns någon annan lämplig lösning och att jakten inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde. Jakten måste dessutom vara lämplig med hänsyn till stammarnas storlek och sammansättning samt ske selektivt och under strängt kontrollerade förhållanden.”*

Bestämmelsen motsvarar Art- och habitatdirektivets artikel 16 1. e). Artikeln stadgar att om det inte finns någon annan lämplig lösning och om det inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde, får beslut om undantag från fredning meddelas. Ytterligare förutsättningar är att undantaget tillåts under strängt kontrollerade förhållanden, selektivt och i begränsad omfattning. Undantaget får enbart röra vissa exemplar av arten i en begränsad mängd, som fastställs av de behöriga nationella myndigheterna.

I Mål C-342/05 prövade EU-domstolen den finländska jakten på varg utanför renkötselområdet. EU-domstolen kom i sitt avgörande av den 14 juni 2007, som gällde undantag enligt artikel 16.1 b), fram till att det inte stred mot Art- och habitatdirektivets artikel 16 att tillåta viss jakt trots att arten inte hade uppnått gynnsam bevarandestatus. Europeiska kommissionen hade yrkat att domstolen skulle fastställa att Finland hade brutit mot artiklarna 12.1 och 16.1 i art- och habitatdirektivet genom att tillåta jakt på varg med åsidosättande av regleringen om undantag i artikel 16.1. En viktig slutsats från avgörandet är att det är möjligt att bevilja undantag enligt artikel 16.1 i särskilda fall när det vederbörligen har konstaterats att det inte kan förvärra den ogynnsamma bevarandestatusen hos de aktuella populationerna eller förhindra återställandet av en gynnsam bevarandestatus.

Large Carnivore Initiative for Europe har på EU-kommissionens uppdrag tagit fram riktlinjer för förvaltning av stora rovdjur på populationsnivå¹⁶. Riktlinjerna antogs av kommissionen under sommaren 2008 och de kan enligt kommissionens bedömning ligga till grund för inriktningen av rovdjursförvaltningen, framför allt inom EU. I riktlinjerna ges

¹⁶ Linell J., V. Salvatori & L. Boitani (2008) *Guidelines for population level management plans for large carnivores in Europe*. A Large Carnivore Initiative for Europe report prepared for the European Commission (contract 070501/2005/424162/MAR/B2)

rekommendationer om hur Art- och habitatdirektivet bör tillämpas när det gäller förvaltning av stora rovdjur. Riktlinjerna anger följande angående tillämpningen av artikel 16.1 c) och 16.1. e):

” Justification (c) and (e) could cover cases where a de facto hunter harvest is needed to obtain local acceptance for large carnivores among the rural population. This situation is clearly present in many Nordic and Eastern European countries, and has been well documented in social science research.”
(s. 30)

I riktlinjerna finns åtta kriterier som konkretiserar vad som krävs för att en rovdjurspopulation ska anses ha en gynnsam bevarandestatus, samtliga åtta bör vara uppfyllda. En konsekvens av att bedömningen bör ske på populationsnivå är att en population som delas av två eller fler länder och som vid en bedömning av bevarandestatusen i de enskilda länderna inte har gynnsam bevarandestatus vid en bedömning av hela den gränsöverskridande populationen kan komma att uppfylla kriterierna för gynnsam bevarandestatus. I riktlinjerna anges vidare att en rovdjursart inte behöver ha uppnått gynnsam bevarandestatus för att ett undantag enligt artikel 16.1. i art- och habitatdirektivet ska kunna medges. Roddjurspopulationen som sådan måste dock vara livskraftig och dess aktuella bevarandestatus får inte äventyras. För att ett undantag från skyddsreglerna ska kunna göras, måste skälen vara mycket starka och den jakt som tillåts mycket begränsad.

Bevarandestatus

Regeringen gör följande överväganden i sin proposition 2008/09:210 En ny rovdjursförvaltning:

”För att få en långsiktigt livskraftig vargstam är en förbättring av stammens genetiska status mer angelägen än en fortsatt tillväxt på smal genetisk bas. Regeringen föreslår därför i denna proposition en förlängning av nuvarande etappmål kompletterat med kraftfulla åtgärder för en långsiktigt livskraftig vargstam. Detta innebär att vargstammens tillväxt begränsas under tiden fram till dess att konsekvenserna av vargstammens utveckling i Sverige och bedömningen av stammens bevarandestatus, inklusive resultatet av de inledande åtgärderna för stärkt genetik, har utvärderats och redovisats, i kombination med åtgärder för att förbättra vargstammens genetiska status. De åtgärder som regeringen avser att genomföra är att under de närmsta fem åren underlätta för naturligt invandrade vargar att förflytta sig från renskötselområdet till den vargpopulationen i Mellansverige.

Mot bakgrund av de åtgärder som regeringen avser att genomföra för att stärka vargstammens genetiska status behöver tillväxten av den svenska vargstammen inte vara av samma omfattning som hittills. Vargstammen bör hållas på en nivå som långsiktigt skapar en större acceptans för vargen i vår fauna. Naturvårdsverkets delegationsbeslut ska ta hänsyn till naturliga variationer,

exempelvis att antalet föryngringar varierar från år till år, och därmed utgå från en populationsstorlek som inte överstiger 210 vargar i Sverige.”

(s. 30)

Annan lämplig lösning

Ett viktigt mål för förvaltningen är att öka acceptansen för rovdjuren där dessa finns och bland dem som mest berörs på olika sätt, dvs. att göra det möjligt att leva med rovdjur i närmiljön. För förvaltningen innebär det ett svårt och viktigt arbete där det handlar om att lyssna på dem som berörs och att föra dialog i förvaltningsfrågor. Denna dialog sker idag på olika plan men framförallt i länsstyrelsernas viltförvaltningsdelegationer och i Naturvårdsverkets råd för rovdjursfrågor.

Arbetet med att förebygga skador på tamdjur, bl.a. genom stängsling, och att ge ersättning till drabbade tamdjursägare är också verktyg för att öka tryggheten för dem som har tamdjur i områden med stora rovdjur. En ökad delegering av beslut från central till regional nivå har skett de senaste åren och riksdagens beslut om en ny rovdjursförvaltning innebär att ytterligare delegering av beslut om såväl skydds jakt som licensjakt kommer att ske. För att de av riksdagen fastställda målen för rovdjursarterna ska kunna uppnås krävs såväl delaktighet, förtroende som acceptans hos jägare och tamdjursägare och andra berörda i områden med rovdjur. Trots att den svenska rovdjursförvaltningen de senaste åren arbetat mycket aktivt med bland annat samrådsorgan, informationssatsningar, skadeersättning och bidrag för skadeförebyggande åtgärder visar den tidigare refererade opinionsundersökningen att lokala attityder i rovdjursområden har försämrats och att illegal jakt bedöms stå för hälften av dödligheten i den svenska vargstammen.

Naturvårdsverkets bedömning

Naturvårdsverket har tagit hänsyn till det nationella målet för vargstammens utveckling som beslutats av riksdagen (prop. 2008/09:210). I riksdagsbeslutet slås det fast att förvaltningen ska ta hänsyn till naturliga variationer och utgå från en svensk vargstam som inte överstiger 210 individer. Vidare innebär riksdagsbeslutet att den svenska vargstammens tillväxt ska begränsas genom beslut om begränsad licensjakt kompletterad med skydds jakt efter skadegörande individer.

Habitatdirektivets artikel 16 sätter upp tre förutsättningar för att undantag från förbudet mot jakt på skyddade arter ska kunna godtas. Det får inte finnas någon annan lämplig lösning än jakt, undantaget får inte försvåra upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus och någon eller några av de i artikeln uppsatta fem motiveringarna till undantag ska kunna tillämpas.

Naturvårdsverket bedömer att en begränsad jakt som tillfälligt stabiliserar stammen kring 20 årliga föryngringar är en förvaltningsåtgärd som är konfliktdämpande och kan ge större acceptans för kontroversiella

bevarandeåtgärder, som flyttning av vargar av östligt ursprung, och därmed kommer att bidra till att nå en gynnsam bevarandestatus. Förståelse och acceptans är förutsättningar för att nå de nationella målen i rovdjurspolitiken och för att uppnå en lokal acceptans för en svensk vargstam, som förstärkts genetiskt med hjälp av flyttade vargar.

Enligt de av EU-kommissionen antagna Riktlinjerna kan motiveringen i artikel 16. 1. e) användas för att möjliggöra en noggrant reglerad beskattning av vissa djur då en sådan beskattning behövs för att uppnå en lokal acceptans för stora rovdjur hos boende i rovdjurstrakter. En gynnsam bevarandestatus hos en population förutsätter att den är genetiskt frisk och livskraftig. Om ett aktivt införlivande av genetiskt friska individer i avsikt att undvika en utarmning av den inhemska populationen och i syfte att uppnå en gynnsam bevarandestatus med en frisk vargstam ska kunna accepteras krävs att viss jakt tillåts förekomma. Acceptansen är alltså en förutsättning för att strävandena mot en gynnsam bevarandestatus ska ha framgång. Naturvårdsverket menar vidare att andra åtgärder som samråd, information, bidrag och ersättningar inte ensamma förmår att uppnå den lokala acceptans som är en förutsättning för ett framgångsrikt införlivande av vargar av östligt ursprung i den skandinaviska populationen. Naturvårdsverket gör därmed bedömningen att det inte finns en annan lämplig lösning än att tillåta viss jakt på vargar med hög grad av inavel. Jakten kan under den tillfälliga stabiliseringen vid etappmålet ge ett större utrymme för förvaltningen att förstärka vargstammen genetiskt.

Naturvårdsverket har vid bedömningen av förutsättningarna för licensjakt efter varg bedömt den skandinaviska vargpopulationens genetiska status och vägt in de åtgärder för att stärka vargpopulationens genetiska situation som riksdagen har beslutat om. Verket kan konstatera att två vargar av östligt ursprung de senaste tre åren har invandrat till och reproducerat sig i den skandinaviska vargpopulationen.

Naturvårdsverket har utformat jaktområdena så att inget känt revir för invandrad varg eller dess avkomma berörs av licensjakten. Med beaktande av de senaste tre årens sex lyckade reproduktioner av två olika invandrade vargar och att en avkomma från Galven har gått in i aveln samt riksdagens beslut om kraftfulla insatser för att stärka den skandinaviska vargpopulationens genetiska status gör Naturvårdsverket bedömningen att en begränsad licensjakt efter varg inte försvårar uppnåendet av en gynnsam bevarandestatus för den skandinaviska vargpopulationen.

Naturvårdsverket gör bedömningen att licensjakt inte ska bedrivas i anslutning till det så kallade Galvenreviret, där en invandrad varg av östligt ursprung har etablerat sig. Liksom i Homnareviret där spillning har visat att det finns en avkomma från Galvenreviret och därmed undantas även det reviret från licensjakten.

Naturvårdsverket har beredskap för att fatta tilläggsbeslut, om avlysning av ytterligare område om genetiskt viktiga individer upptäcks under inventeringen i DNA-analyserna fram till jaktstart.

Naturvårdsverket gör bedömningen att jakt med stöd av 23 d § jaktförordningen kan tillåtas i begränsad omfattning. Grunderna för beslutet överensstämmer med Artikel 16 1. e) i habitatdirektivet. Denna artikel avser inte skyddsjakt eftersom den saknar skaderekvisit, utan ger möjlighet till jakt för hållbar förvaltning av en viltart, bland annat i syfte att uppnå en lokal acceptans för arten.

Naturvårdsverket har vid tilldelningen beaktat förslag från länsstyrelserna, Nationella rådet för rovdjursfrågor samt forskningsresultat. Naturvårdsverket har i beslutet hållit sig till försiktighetsprincipen och medvetet lagt sig på en låg nivå inom forskarnas rekommenderade beskattningsnivå för att den svenska vargstammen ska kunna uppnå det förlängda etappmålet på 20 årliga förnygringar samtidigt som stammen begränsas till 210 individer.

Naturvårdsverket har tagit hänsyn till ett ökat behov av skyddsjakt under året fram till och med december 2010. Vidare har verket tagit hänsyn till att ett utrymme behövs för ytterligare skyddsjakt under våren 2011. Naturvårdsverket gör bedömningen att 20 djur kan fällas vid vinterns licensjakt.

Naturvårdsverket bedömer att jaktstarten till 15 januari ger tid för nödvändiga förberedelser.

Verket har vid tilldelningen i de olika länen tagit hänsyn till vargens utbredning i landet och särskilt förekomsten av reproducerande stam, i form av vargflockar och revirmarkerande par, i de aktuella länen.

För att licensjakt efter varg ska ske under strängt kontrollerade former krävs att jaktledaren registrerar sig för licensjakt efter varg vid jaktregistret. För att minimera risken för överskjutning bedömer Naturvårdsverket att licensjaktens villkor ska inkludera stränga krav på snabb rapportering av fällda/påskjutna djur samt kontinuerlig kontroll av om tilldelning återstår i det aktuella jaktområdet. Besiktningsmännens kontroll av varje skott-/fallplats ska säkerställa att djuren fällts i enlighet med regelverket. Besiktning av fällt djur samt att den fladda djurkroppen lämnas till SVA möjliggör en noggrann kontroll av de fällda djurens kön, ålder och hälsostatus. Effekterna av licensjakten kommer att utvärderas i samband med kommande inventering av vargförnygringar.

Naturvårdsverket gör bedömningen att jakträttshavaren bör få skinnet av den fällda vargen och att detta kan bidra till att uppnå större lokal acceptans för vargförvaltningen. Då forskning och förvaltning har ett behov av kunskap från obduktioner av fällda vargar och av vargdelar i vetenskapliga referenssamlingar måste en avvägning göras mellan jägarens och vetenskapens intresse för det

fällda djuret. Naturvårdsverket gör bedömningen att den flådda djurkroppen ska obduceras av SVA och sedan tillfalla Naturhistoriska riksmuseet.

Då vargars revir ur ett jaktligt perspektiv är mycket stora anser Naturvårdsverket att det är nödvändigt att medge undantag från jaktlagens förbud mot att använda motorfordon i samband med jakt för att möjliggöra att på befintligt vägnät söka efter vargspår. Undantaget ger inte rätt att från motorfordon skjuta, spåra, förfölja eller genskjuta varg. Undantaget ger inte heller rätt att nyttja motorfordon för att förhindra att vargen kan undkomma eller för att avleda dess uppmärksamhet från den som jagar.

Detta beslut har fattats av generaldirektör Maria Ågren. Vid den slutliga handläggningen av ärendet har i övrigt deltagit avdelningschef Eva Thörnelöf, enhetschef Susanna Löfgren, handläggare Jens Abrahamsson samt handläggare Per Risberg, den sistnämnda föredragande.

För Naturvårdsverket

Maria Ågren

Per Risberg

Bilagor

1. Blankett *Registrering av fälld varg*
2. Blankett *Besiktning, provtagning och märkning av fälld varg*
3. Blankett *Påskjuten varg – platsundersökning och eftersök*
4. Karta över avlyst område Homna Dalarnas län
5. Karta över delområden Dalarnas län
6. Karta över avlyst område Galven
7. Karta över avlyst område Homna Gävleborgs län
8. Karta över delområde Örebro län
9. Hur man överklagar

Sändlista

Länsstyrelserna i län där jakt tillåts
Polismyndigheterna i län där jakt tillåts
Statens Veterinärmedicinska Anstalt
Jordbruksverket

För kännedom (enbart per e-post)

Miljödepartementet
Jordbruksdepartementet
Naturhistoriska riksmuseet
Nationella rådet för rovdjursfrågor
Direktoratet for Naturforvaltning, Norge
Jord- och Skogsbruksministeriet, Finland
ArtDatabanken
Olof Liberg, Grimsö forskningsstation

REGISTRERING AV FÄLLD VARG

1. Ifylld blankett lämnas till länsstyrelsens besiktningsman som registrerar relevanta uppgifter i Rovdjursforum och prover i Rovbase
2. Kopia bör behållas av jakträttshavaren. 3. Kopia ska medfölja jakträttshavarens och besiktningsmannens prover till SVA.

DATUM	Datum då vargen fälldes			År	Månad	Dag	Klockslag	Tim	Min	Länsstyrelsens Id-nr										
ANMÄLAN	Tidpunkt då vargen anmäldes			År	Månad	Dag	Klockslag	Tim	Min	Anmäld till										
FÄLLD MED STÖD AV (även fallvilt)	☐ Licensjakt myndighetsbeslut ☐ Skydds jakt myndighetsbeslut ☐ Annat, ange vilket?																			
	Djur som fälls med stöd av 28 § JF, 40 b § JF, 9 § JL och 24 kap BrB ska anmälas till polismyndigheten och det är polisen och inte länsstyrelsen, som har ansvar för dokumentation och hantering av dessa djur. Detsamma gäller trafikdödat djur och djur som påträffas dött (fallvilt).																			
SKYT	Namn			Telefon			Mobiltelefon													
	Adress			Postnr			Postadress													
	e-postadress						Land om annat än Sverige													
JAKTLEDARE	Namn			Telefon			Mobiltelefon													
PLATS (om fallplats avviker från skottplats – ange plats och koordinater under <i>Kompl. information</i>)	Skottplats (ange namn som finns på karta 1:100 000)						Koordinater Rikets nät (RT90)													
							↑ <table border="1"><tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr></table>													
	Älgskötselområde/Älgförvaltningsområde			Jaktvårdskrets			Sameby													
Län			Kommun			Vargrevir														
JAKTSÄTT m.m. (flera x kan anges)	☐ Riktad rovdjursjakt		☐ Annan jaktform		☐ Drevkedja		☐ Passkyttar													
	☐ Skjuten från postställe		☐ Skjuten vid gå/smygjakt		☐ Hund använd		Antal hundar													
	☐ Antal deltagande jägare		☐ Antal avlossade skott		☐ Antal vargar i säten då jakt inleddes															
HJÄLPMEDEL VID SKYDDSJAKT	☐ Snöskoter		☐ Helikopter		☐ Annat															
MÄRKT DJUR	☐ Tatuerad på insidan av läpparna - ange nr			☐ Öronmärke V/H öra ange färg och nr			☐ Radiohalsband ange nr													
KÖN OCH ÅLDER	☐ Hane ♂		☐ Hona ♀		☐ 0-1 år (ungvarg)		☐ 1-2 år		☐ Äldre än 2 år		Uppskatta åldern									
VIKTER (vägda)	Totalvikt kg (inte flådd)			Skrottp med huvud (kg)			Skinn med dynor och klokapslar (kg)													
MÅTT																				
1. Bröstmått																				
2. Kroppslängd	cm																			
3. Svanslängd	cm																			
4. Totallängd (NRM)	cm																			
5. Framben	cm																			
6. Bakben	cm																			
7. Framfots dynor	mm																			
8. Bakfots dynor	mm																			
9. Största spene H x B alternativt	x mm																			
10. Testiklar vänster och höger L x B	x mm x mm																			

MÅTTHJÄLP

Mät på oflådd varg. Använd plastmåttband och skjutmått samt lämplig våg. Mått av fram- och bakben samt tassar mäts på djurets H sida. Vägda vikter anges i kg med minst en decimal.

[illegible]

DATUM	Besiktningsdatum och klockslag				Klockslag			Länsstyrelsens id-nr		
ANMÄLAN	Besiktningsmannen fick kännedom om fälld varg				Klockslag			Från vem		
BESIKTNING AV	☐ Helkropp (oflådd)				☐ Skinn med dynor och klockapslar			☐ Skottplats/fallplats		
BESIKTNING VAR	☐ På skottplatsen/fallplatsen				☐ Bakspårning gjord (0,5-1 km)?			☐ På annan plats		
KONTROLL AV LÄMNAD E UPPGIFTER	☐ Skyttens personuppgifter				☐ Jaktsätt			☐ Djurets ev. märkning		
SKJUT- AVSTÅND OCH AVLOSSADE SKOTT	Skjutavstånd. Avstånd mellan skytt och varg, då vargen påsköts med första skottet?				Hur reagerade vargen?			☐ Stod still		
	Hur många skott avlossades mot vargen?				Användes stöd vid första skottet?			☐ Gick i normal takt		
NOTERA SYNLIKA SKADOR	Färska skador				☐ Skabbangripen			☐ Sprang		
	Äldre skador							☐ Inga synliga skador		
PROVER	☐ Kropp inkl. skalle, svanskotor och tåben				☐ Vid hanvarg också penisben & testiklar			Kropp och prover sänt till SVA (ange datum)		
	☐ Besiktningsmannens referensprov (hud 1x10 cm)							Referensprov sänt till SVA (ange datum)		
ANMÄRKNING										
EV. TIDIGARE MÄRKNING	Skriv mikrochipnr				Skanning av kropp efter ev. tidigare mikrochip			Placering av tidigare chip		
MÄRKNING VID BESIKTNING	Skriv mikrochipnr				☐ Nymärkning med synligt mikrochip. (ange placering – om annat än flåsnitt)			Eventuell streckkod		
VARG- SKINNETS ÄGARE	Namn				Personnummer			Telefon		
	Adress				Postnr			Postadress		
	e-postadress							Land om annat än Sverige		
BESIKTNING OCH MÄRKNING UTFÖRD AV	Besiktningsman				Mobiltelefon			Länsstyrelse		
	Underskrift				e-postadress					

KOMPLETTERANDE MÄRKNING AV FÄLLD VARG

1. Blanketten fylls i av den som utför märkningen och originalet sändes till Naturvårdsverket, 106 48 Stockholm.

2. Kopia behålls av ägaren

KOMPLETTERANDE MÄRKNING	Mikrochipnr ifylls vid kompletterande märkning		☐ Synligt mikrochip (del och placering)	☐ Dolt mikrochip (del och placering)	Eventuell streckkod
	Ange vilken del av djuret som är märkt				
Placering av mikrochip					
ÄGARE AV DEL AV DÖD VARG	Namn			Personnummer	Telefon
	Adress			Postnr	Postadress
	e-postadress				Land om annat än Sverige
ANMÄRKNING					
MÄRKNING UTFÖRD AV	Datum	Märkning utförd av (ange myndighet)			
	Underskrift			Namnförtydligande	

NY ÄGARE TILL MÄRKT VARG

1. Blanketten fylls i av den som utför märkningen och originalet sändes till Naturvårdsverket, 106 48 Stockholm.

2. Kopia behålls av ägaren

BEFINTLIG MÄRKNING	Nummer på mikrochip		☐ Synligt mikrochip (del och placering)	☐ Dolt mikrochip (del och placering)	Plats för nr på eventuellt CITES-tillstånd
	Ange vilken del av djuret som är märkt				
Placering av mikrochip					
NY ÄGARE	Namn			Personnummer	Telefon
	Adress			Postnr	Postadress
	e-postadress				Land om annat än Sverige
ANMÄRKNING					
MÄRKNING UTFÖRD AV	Datum	Märkning utförd av (ange myndighet)			
	Underskrift			Namnförtydligande	

PÅSKJUTEN VARG - PLATSUNDERSÖKNING OCH EFTERSÖK

1. Ifylls av länsstyrelsens besiktningsman tillsammans med skytt och jaktledare då varg påskjutits, men inte påträffats död eller avlivats på skottplatsen. Blanketten ifylls även vid skyddsjakt. Uppgifterna registreras av besiktningsmannen i Rovdjursforum.
2. Kopia sänds till SVA oberoende av om prover insamlats.

DATUM	Datum då vargen påsköts			År	Månad	Dag	Klockslag	Tim	Min	Länsstyrelsens Id-nr		
ANMÄLAN	Tidpunkt då påskjutningen anmälades			År	Månad	Dag	Klockslag	Tim	Min	Anmäl till		
PÅSKJUTEN MED STÖD AV	☐ Licensjakt myndighetsbeslut	☐ Skyddsjakt myndighetsbeslut	☐ Annat, ange vilket?									
PLATSUNDERSÖKNING / EFTERSÖK	☐ Bara platsundersökning	☐ Eftersök och platsundersökning	Djur som fålls med stöd av 28 § JF, 40 b § JF, 9 § JL och 24 kap BrB ska anmälas till polismyndigheten, som ansvarar för dokumentation och hantering av dessa djur. Detsamma gäller trafikdödat djur och djur som påträffas dött (fallvilt).									
SKYTT	Namn						Telefon		Mobiltelefon			
	Adress						Postnr		Postadress			
	e-postadress						Land om annat än Sverige					
JAKTLEDARE	Namn						Telefon		Mobiltelefon			
	Adress						Postnr		Postadress			
PLATS OCH AVLOSSADE SKOTT	Skottplats (ange namn som finns på karta 1:100 000)			Detaljerad karta över platsundersökning och eftersök ska bifogas			Koordinater Rikets nät ↑ ↓					
	Jaktområde (vid licensjakt)			Län			Kommun					
	Skjutavstånd. Avstånd mellan skytt och varg då vargen påsköts med första skott?						Hur regerade vargen?		Stod still		Gick i normal takt	Sprang
	Hur många skott avlossades mot vargen?						Användes stöd vid första skottet?		Ja		Nej	
	Ange var skottet/skotten träffade?			Skott 1			Skott 2		Skott 3			
	Tecknade vargen för träff efter skott/skotten?			☐ Ja ☐ Nej			☐ Ja ☐ Nej		☐ Ja ☐ Nej			
	Lämnade vargen synligt blodspår då den lämnade skottplatsen?			☐ Ja ☐ Nej			Hur långt kunde blodspåret följas? m					
PLATS-UNDERSÖKNING OCH EFTERSÖK	Eftersöksjägarens namn						Telefon		Mobiltelefon			
	Användes hund vid eftersöket?						Ja		Nej			
	Om Ja. Ange hundras och om flera hundar använts – ange ordningsföljd						Hund 1		Hund 2		Hund 3	
	☐ Enbart löshund		☐ Enbart spårhund		☐ Spårhund/löshund		☐ Löshund/spårhund					
	Tillhörde hund och hundförare det egna jaktlaget?						Ja		Nej			
	Var eftersöksekipaget tränat på annat sätt						Ja		Nej			
	Hur långt kunde vargen spåras från skottplats till sista vargspår?						m					
	Klockslag då eftersöket avslutades						Tim		Min			
PROV	Har DNA från den påskjutna vargen insamlats?						Ja		Nej			
	Har DNA-prover överlämnats till besiktningsmannen?						Ja		Nej			
RESULTAT ELLER BEDÖMNING AV VARGENS SKADOR	Eftersök har genomförts till dess						☐ Vargen påträffats död		☐ Vargen påträffats skadad och avlivats		☐ Vargen inte kan anträffas	
	Jaktledarens bedömning av vargens skador då vargen inte påträffats död eller avlivats?						☐ Vargen är oskadad		☐ Vargen är lätt skadad		☐ Vargen är allvarligt skadad	
	Grund för bedömningen ovan? Skriftlig utförlig motivering krävs! Kompletterande information lämnas på sidan 2.											
UNDER-SKRIFTER	Besiktningsman						Jaktledare					
	Namnförtydligande						Namnförtydligande					

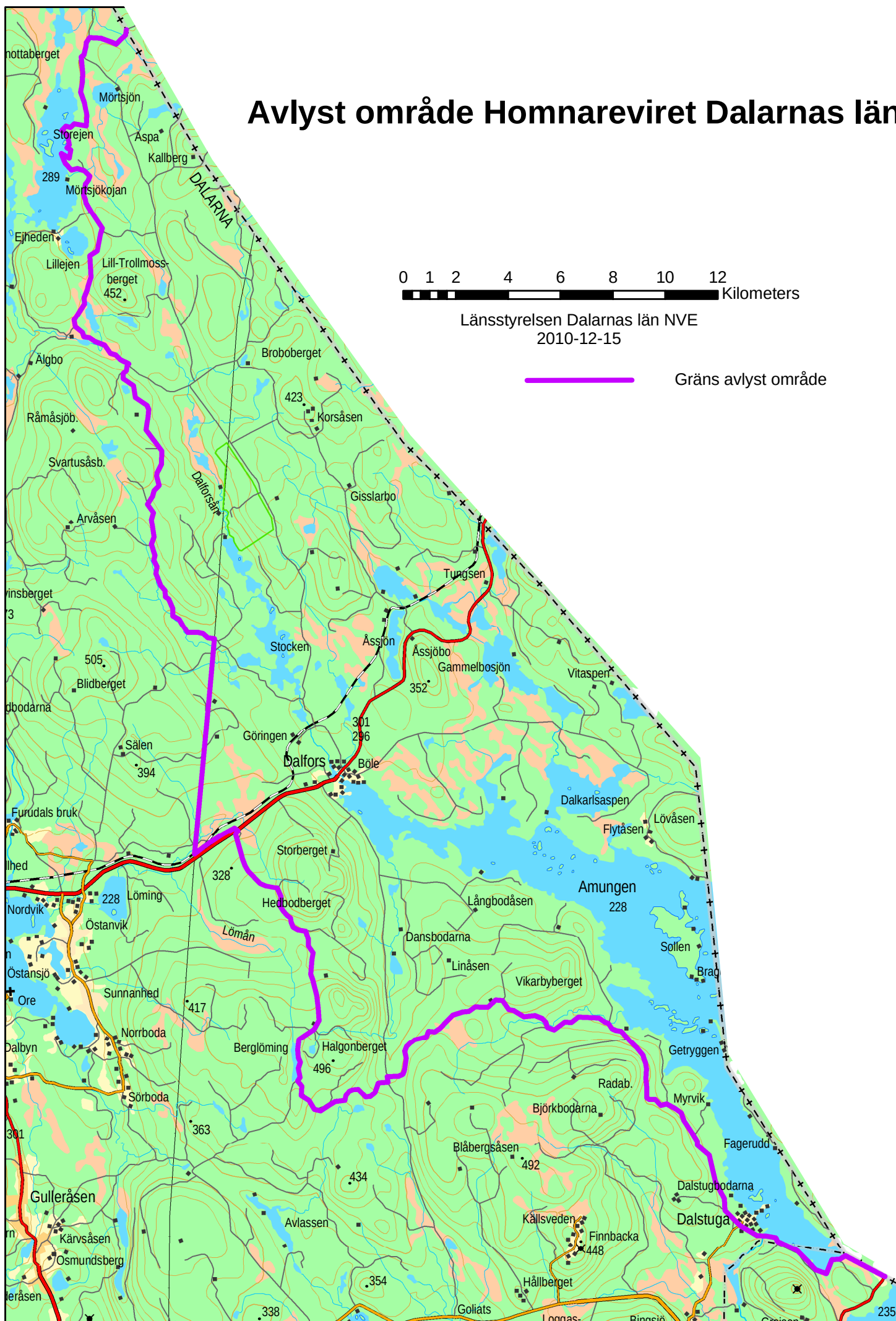
**KOMPLET-
TERANDE
INFORMA-
TION**

Avlyst område Homnareviret Dalarnas län

0 1 2 4 6 8 10 12
Kilometers

Länsstyrelsen Dalarnas län NVE
2010-12-15

Gräns avlyst område



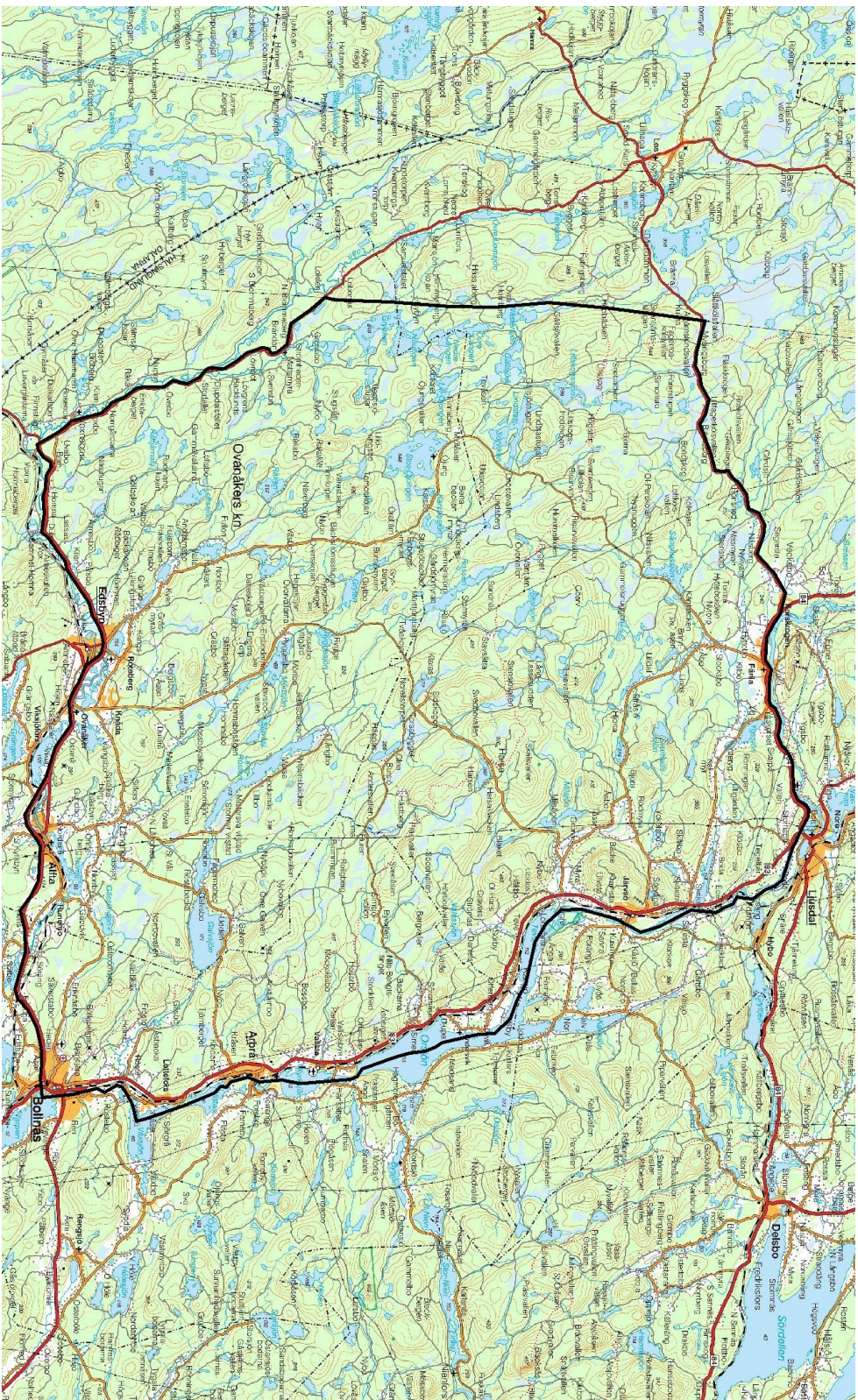
Förslag till delområden under licensjakt på varg 2011



- Allmänna vägar
- Riksväg
- kommungräns

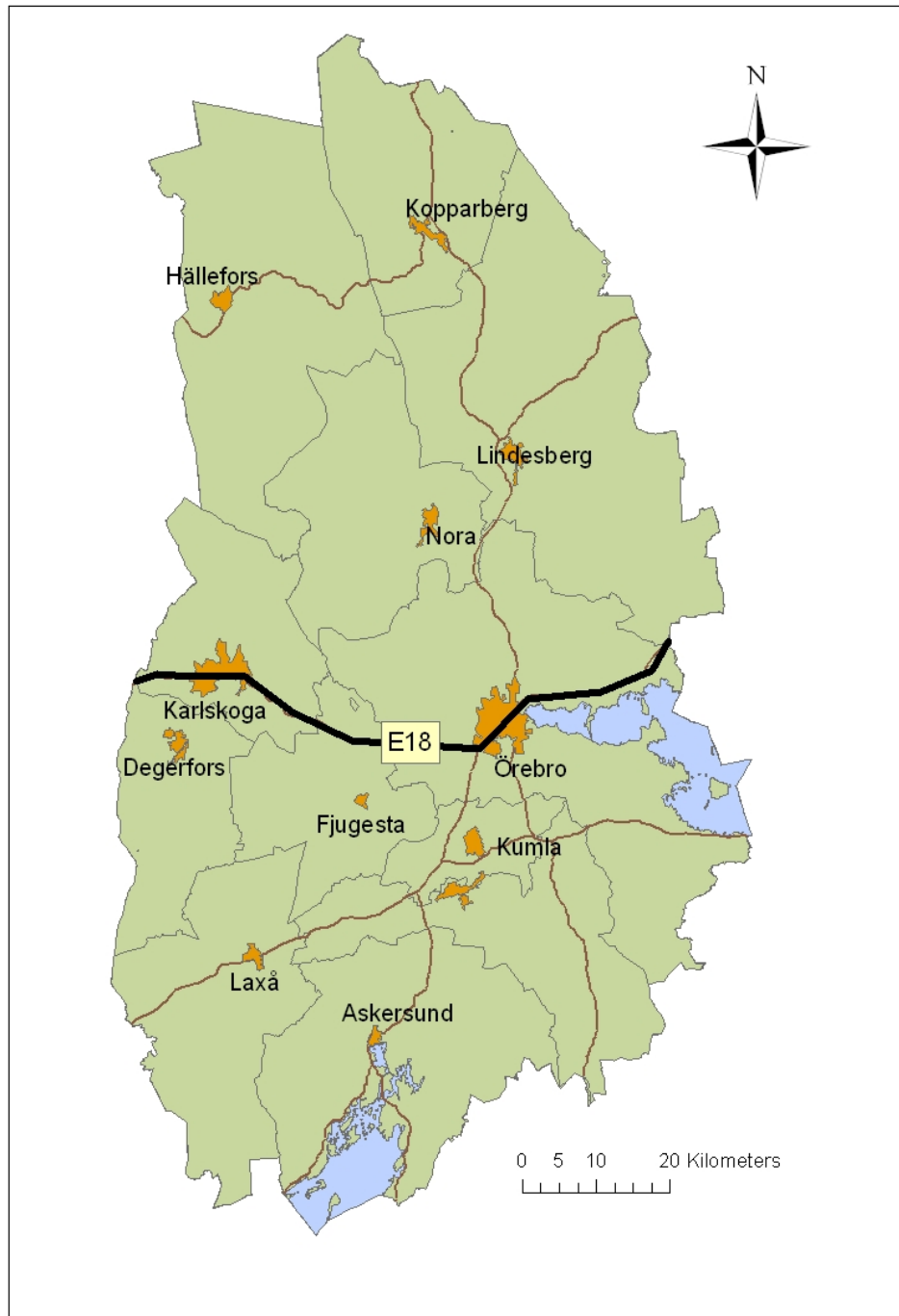
Karta över avlyst område i Bollnäs och Ovanåkers kommuner – Galvenreviret

Beskrivning av avlysningsområdet: Området framgår av den svarta linjen på kartan. Avgränsningen följer Ljusnan i öster, i söder utgörs gränsen av vägen mellan Bollnäs, Edsbyn och Voxna. I väster begränsas området av vägen mellan Voxna och upp mot Lobonäs. Strax sydst om Lobonäs går avgränsningen längs den stora kraftledningsgatan norrut fram till vägen mellan Los och Färila. I norr följer sedan gränsen vägen förbi Färila och vidare fram till Ljusdal varvid Ljusnan tar vid som gräns i öster.



Avlyst område Homnareviret





HUR MAN ÖVERKLAGAR

Var ska beslutet överklagas?

Naturvårdsverkets beslut kan överklagas hos förvaltningsrätten. **Överklagandet ska dock skickas eller lämnas till Naturvårdsverket.** Adressen framgår av beslutet. Har överklagandet kommit in i rätt tid överlämnar Naturvårdsverket överklagandet och handlingarna till länsrätten.

När ska beslutet senast överklagas?

Överklagandet ska ha kommit in till Naturvårdsverket **inom tre veckor** från den dag Ni fick del av beslutet.

Vad ska överklagandet innehålla?

Överklagandet ska vara skriftligt och det ska vara undertecknad.

I skrivelsen ska Ni ange:

Ert namn, adress, personnummer/organisationsnummer och telefonnummer,

vilket beslut som Ni överklagar t.ex. genom att ange beslutsdatum och ärendets diarienummer,

hur Ni anser att Naturvårdsverkets beslut ska ändras och varför det ska ändras samt

om det finns motparter i ärendet bör Ni ange deras namn, adress och telefonnummer